

Nog de vliegtuigramp te Stene

In verband met de art kelen van de vliegtuigramp in 1937 te Stene, die verschenen zijn in "DE PLATE" in het voorjaar van 1980, heb ik nog enkele persoonlijke herinneringen onthouden.

In die tijd (in 1937) was ik leerling in de jongensschool van de Sint-Lodewijkschool op de Konterdam. Ik was toen ongeveer 8 1/2 jaar oud. Op gewone, klare dagen konden we vanuit de speelplaats van onze school de schouw van de steenoven zien. Laten we even het vliegveld en de steenoven situeren.

Op dat tijdstip grensde het vliegveld van Stene, aan een gedeelte van de nu bestaande Maurits Sabbeaan, de Steense Dijk, de Dode Kreek (nu overwelft) en de achterzijde van de begraafplaats van de Stuiverstraat.

De steenoven, waarvan de schoorsteen een deel van uitmaakte, kan ongeveer gesitueerd worden : langs de Statiestraat (nu de Oude Stationstraat, die het kruispunt Steense Straat (nu Zilverlaan), en de Gistelse Steenweg verbond met de Guido Gezellestraat. De schouw van de steenoven stond ongeveer op het terrein rechtover het oude gemeentehuis van Stene (van na de tweede wereldoorlog), de Dhalialaan en de Jasmynlaan. Het jaar van de ramp was 1937, maar de juiste datum is mij onbekend. Ik herinner mij nog goed die bewuste dag. Er hing toen een dikke mist, vanaf de speelplaats van de school konden we de schouw niet zien. Gedurende die namiddag hadden we wel buiten lawaai gehoord, maar slechts na de schooltijd werd verteld dat een Duits passagiersvliegtuig tegen de schouw van de steenoven gevlogen was. Het bewuste vliegtuig kwam uit Keulen, en moest normaal geland zijn op de Brusselse luchthaven, maar wegens de daar heersende mist werd het afgeleid naar het vliegveld van Stene. De passagiers, die van de Duitse adel waren, waren op weg naar een bruiloftsfeest in Groot-Brittannië.

Alle 11 inzittenden van het vliegtuig werden verkoold. De lijkkasten met de stoffelijke overschotten werden opgebaard (voor enkele dagen) in de parochiezaal die deel uitmaakte van de school. (Die parochiezaal en een gedeelte van het klooster werd reeds enige tijd geleden afgebroken). De bovengenoemde parochiezaal bevond zich op de hoek van de Guido Gezellestraat en de Sint-Jorisstraat.

Bij de ramp heeft het vliegtuig een deel van de schouw afgerukt. Het afgerukte gedeelte van de schouw en het vliegtuig viel neer aan de voet van de schouw.

Maanden later werd de schouw terug opgebouwd tot zijn originele hoogte.

Met deze wat lange uiteenzetting hoop ik iets te hebben bijgedragen tot de kennis over de geschiedenis van onze stad (toen nog de gemeente "Stene").

Em. PROVOOST

EEN TURKSE VLAMING --- HASSAN DJEMIL PACHA (alias EDMOND BELOREL)

Een buitengewone biografie is deze van Edmond Delobel ! Hij werd geboren te Oudenaarde op 19 november 1839. Zijn vader was legerkapitein en zijn grootvader, luitenant-generaal Delobel, spoorde hem aan ook de militaire carrière te kiezen.

Na de pupillenschool, op 16 jarige leeftijd, vervoegde hij het eerste linie regiment waar hij aan 21 jaar de graad van luitenant bekam. Dan ging hij over naar de grenadiers te Brussel, waar hij in 1875 het brevet bekam van kapitein om over te stappen bij het 8ste linieregiment.

Bij de oorlogsverklaring van Rusland aan Turkije in 1876 dacht hij dat het Turkse leger, zeker slecht bewapend, zijn diensten en een grote zending wapens erg zouden waarderen. Hij bekam verlof zonder soldij en vertrok naar Constantinopel !

Zijn verwondering was groot toen hij ontvangen werd door de minister van oorlog van het ottomaanse rijk die hem de Oostenrijkse repetitiegeweren en de Krupp-kanonnen van de modernste type toonde !

De bewapening van het Turkse leger was ten dien tijde veel vernuftiger dan die van het Belgische leger.

Deze constatactie was voor Delobel niet alleen een bittere verwondering maar ook een echte ruine !... Maar ja, als rasechte Belg, die nooit de moed verliest, geraakte hij bevriend met een hoger officier van het Turkse leger die hem voorstelde aan de Sultan.

Op het einde van 1876 nam hij zijn ontslag bij het Belgisch leger en werd "Hassan Jémil Pacha", kapitein van het Turkse rijkswacht !

Zijn militaire capaciteiten werden vlug gemerkt en in min dan een jaar was hij kolonel, vleugel-adjutant van de Sultan, dan brigade-generaal, divisie-generaal, luitenant-generaal tot de hoogste graad van de Turkse militaire hiërarchie : veldmaarschalk!

Steeds dienstvaardig voor zijn landgenoten die in Turkije vertoefden werd hij benoemd tot commandeur in de Leopoldorde, door Koning Leopold II.

Hassan Djémil Pacha die de oudste broeder was van de commandant van het vrijwilligers-pompierkorps van Schaarbeek was grootlint van de Osmanië Orde en van de Medjide Orde en natuurlijk van veelvuldige vreemde Orden.

Wat hij geworden is, weet ik helaas niet, maar een ding staat vast, dat het toch zeker de moeite was... TURKS te worden.

Marc BOUSSY

N.B. Edmond Delobel was de schoonbroer van fotograaf Jules Duhammeuw, fotograaf, grootvader van mijn echtgenote Claire Brunswyck.

EEN OPMERKELIJK IN MEMORIAM OVER EEN GROOT MENS : CARLOS HOOF

De Oostendse medicus J. van Dijstadt liet in "Wetenschappelijke Tijdingen" (jg. 39, 1980, nr 1, kol. 39-56) een zeer lezenswaardig en uitvoerig, sober maar toch gevoelig "In Memoriam Prof. Dr. Carlos Hooft (15 maart 1910 - 21 januari 1980) verschijnen. Dr. Carlos Hooft was de eerste hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Gent in de kindergeneeskunde, belast met de leiding van de kinderkliniek, en had, ook zeker in het buitenland, rang en faam verworven. Hij overleed, na veertig jaar dienst op het hoogste niveau en op de drempel van het emeritaat, plots te Gent op 22 januari 1980. J. Van Dijstadt heeft de overleden professor van zeer nabij gekend en deelt zijn necrologische notitie als volgt in : een kort, globaal curriculum vitae ; student aan de universiteit ; geneesheer, veelzijdig hoogleraar en geleerde ; een groot mens ; man van één stuk.

Terloops : "Wetenschappelijke Tijdingen", orgaan en tijdschrift van de "Vereniging voor Wetenschap", zal van 1981 af voortaan geheel in het teken staan van de wetenschappelijke studie van de geschiedenis van de Vlaamse Beweging, in haar breedste betekenis, en op dit geboed pogen een unieke rol te kunnen vervullen.

E. SMISSAERT

EEN EERVOLLE VERMELDING VOOR JOHN GHEERAERT IN D.W.B.

Albert Westerlinck, een gereputeerd literair criticus en emeritus-hoogleraar van de K.U. Leuven, kreeg het boek van John Gheeraert "Vertellingen uit Het Zeepaardje" toegezonden en schreef een korte recensie in "Dietsche Warande en Belfort" (nr. 2, februari 1979, blz. 151). Hij noemt het een "zeer leerrijk en plezierig boekje" en merkt op : "Wat mij persoonlijk het meest bij het lezen heeft getroffen, zijn de moeilijkheden van onze voorouders om te reizen naar Oostende en elders". Het boekje van John Gheeraert, leraar en jong prozaschrijver uit Bredene, is nog te koop aan de prijs van 200 F., ook in het Heemkundig Museum op het Wapenplein.

E. SMISSAERT

80/121